

ROSZCZENIA

Przepisy BHP, które zawiera m.in. Kodeks pracy, odnoszą się głównie do pracowników, czyli osób wykonujących pracę na podstawie stosunku pracy oraz – w ograniczonym zakresie – do osób fizycznych pracujących np. na umowę zlecenia czy prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę. Nie mają jednak żadnego zastosowania wobec osób, które nie świadczą pracy ani jakichkolwiek usług dla danego pracodawcy – np. interesantów w urzędzie. Nie oznacza to jednak, że dyrektor urzędu (zarządca, właściciel obiektu) może lekceważyć kwestie związane z bezpieczeństwem takich osób.

Jako przykład najczęstszych wypadków można podać:

- poślizgnięcie na mokrej posadzce (która była niedawno myta),
- potknięcia na nierównej, wyszczerbionej podłodze, nieoznaczonych i zbyt wysokich progach,
- potknięcia o niewłaściwie zabezpieczone przewody, kable,
- upadki ze schodów, które posiadają ubytki, nierówności,
- upadki ze schodów, które nie posiadają poręczy (lub posiadają uszkodzone),
- uderzenia o niebezpieczne lub niewidoczne przedmioty,
- uderzenia o niskie sufity, belki stropowe.

W takich sytuacjach winą najczęściej poszkodowani obarczają siebie, swoją nieuwagę i uznają to za nieszczęśliwy wypadek. Jednak urząd, jak i każda inna publiczna instytucja, jest zobowiązany zabezpieczyć takie miejsca w odpowiedni sposób, aby nie stwarzały zagrożenia dla ludzi i były w pełni bezpieczne. Jeżeli w efekcie zaniedbań lub nieprawidłowych działań dojdzie do wypadku, szkody powinien naprawić właściciel.

Ciężar dowodu

Brak należytej staranności w tym zakresie może skutkować szkodą – uszczerbkiem na zdrowiu osoby postronnej i może stanowić podstawę do roszczeń odszkodowawczych na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego. Jednak to poszkodowany będzie musiał wykazać:

- winę podmiotu – że do nieszczęśliwego zdarzenia w postaci np. upadku doszło w wyniku niewłaściwego zabezpieczenia np. ubytków w posadzce,
- szkodę,
- związek przyczynowy między winą a poniesioną szkodą.

Zakres żądań

Po spełnieniu powyższych warunków osobie poszkodo-

wanej mogą przysługiwać różne świadczenia, m.in.:

- jednorazowe odszkodowanie za doznaną krzywdę wynikającą z trzeciej księgi Kodeksu cywilnego,
- zwrot kosztów związanych z wypadkiem – koszty leczenia i rehabilitacji,
- renta uzupełniająca mająca na celu wyrównanie różnic w dochodach osiąganych przez poszkodowanego przed wypadkiem w stosunku do tych, które uzyskuje po wypadku.

Wszelkie upadki mogą prowadzić do mniej lub bardziej poważnych urazów, tj. zwichnięcia czy złamania. Te z kolei pociągają za sobą koszty leczenia, rehabilitacji i mogą uniemożliwić wykony-

Pracodawca względem podległego pracownika może wyciągnąć konsekwencje dyscyplinarne przewidziane w art. 108 Kodeksu pracy. Za nieprzestrzeżenie przez pracownika m.in. ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych pracodawca może zastosować karę upomnienia, nagany lub karę finansową.

Nieraz sam poszkodowany może spowodować wypadek lub przyczynić się swoim zachowaniem do jego powstania. Jeżeli ofiara wypadku przyczyniła się do powstania urazu – np. poprzez zignorowanie znaków nakazu/zakazu – może nie być uprawniona do dochodzenia odszkodowania.

”

Możliwość żądania odszkodowania zależy od tego, czy poszkodowany przyczynił się do powstania urazu

– tj. udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu – podjęte zostaną kroki zmierzające do ustalenia przyczyn i okoliczności wypadku oraz czy sporządzona zostanie jakaś dokumentacja. Powinno

Poszkodowany interesant może pozwać gminę

MATEPRAS

PIOTR KRÓL

Przepisy nie przewidują, aby urząd musiał dokumentować okoliczności wypadku osoby postronnej na terenie instytucji. Warto jednak wdrożyć taką procedurę na wypadek roszczeń poszkodowanego.

wanie pracy zarobkowej. W szczególnie nieszczęśliwych wypadkach może dojść nawet do trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Osoba odpowiedzialna

Nie zawsze bezpośrednią winę za wypadek ponosi dyrektor instytucji. W niektórych przypadkach swoich obowiązków nie dopełnia podległy mu pracownik, np. osoba sprząająca po umyciu podłogi nie postawi znaku ostrzegawczego. Jeżeli pracodawca zapewnił pracownikowi prawidłowe szkolenie, zapoznał go z obowiązującymi procedurami, instrukcjami bezpiecznego wykonywania pracy, a mimo wszystko działał on w sposób, który naraził innych na niebezpieczeństwo i to doprowadziło do powstania uszczerbku na zdrowiu, może on zostać pociągnięty do odpowiedzialności porządkowej.

Zaleca się, aby urząd (z udziałem działającej w nim służby BHP) z każdego zdarzenia wypadkowego zgłoszonego przez osobę poszkodowaną, która nie jest pracownikiem, sporządził stosowną dokumentację w postaci protokołu powypadkowego. Powinien on zawierać:

- datę, godzinę i dokładny opis zdarzenia,
- dane kontraktowe świadków zdarzenia,
- zapis monitoringu z kamery (jeśli była zainstalowana),
- zdjęcia miejsca wypadku z różnych perspektyw oraz elementów, które go spowodowały,
- zdjęcia odniesionych obrażeń osoby poszkodowanej.

Obowiązujące przepisy nie określają procedury powypadkowej dla wypadków, jakim uległy osoby postronne przebywające na terenie danej instytucji (np. interesanci). To od władz urzędu zależy, czy oprócz oczywistych dzia-

z niej jasno wynikać, co, kiedy i dlaczego miało miejsce, kto i w jakim zakresie został poszkodowany, a także podjęto działania celem udzielenia pierwszej pomocy.

Warto opracować takie procedury i wdrożyć odpowiednie działania zawczasu, ponieważ coraz częściej zdarzają się próby wyłudzenia odszkodowania. Takie działania pozwolą ochronić instytucję przed niepotrzebnymi wydatkami związanymi z żądaniem niemałych roszczeń.

Choć większość zarządców i właścicieli budynków posiada odpowiednie polisy, to zdarzenia wypadkowe mogą mocno uderzyć po kieszeni. Wysokość składki najczęściej jest uzależniona od liczby zgłoszonych szkód – zatem im więcej wypadków, tym wyższa będzie składka w roku następnym. /©©

Autor jest głównym specjalistą BHP Kancelaria Bezpiecznej Pracy